

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ

НАУКОВА СТАТТЯ

План заняття

1. Види наукових статей. Структура наукової статті.
2. Основні вимоги до наукової статті.
3. Складання розгорнутого плану наукової статті.

Структура наукової статті

Наукова стаття – вид публікації, в якому подаються проміжні або кінцеві результати дослідження, висвітлюються конкретні окремі питання за темою ВКР магістра, фіксується науковий пріоритет автора.

Наукові праці студента (наукова стаття, тези) повинні бути опубліковані в наукових виданнях. Назва статті повинна відображати зміст публікації і бути співзвучною з темою наукового дослідження.

Наукова стаття подається до редакції в завершеному вигляді відповідно до вимог, які публікуються в окремих номерах журналів або збірниках у вигляді пам'ятки автору.

Приклад написання наукової статті надано в додатку В.

Тексту статті передують анотація і перелік ключових слів. Наукова стаття зазвичай складається з декількох частин:

- вступ;
- постановка завдання;
- матеріал і методика досліджень;
- результати досліджень;
- висновки.
- перелік посилань.

Анотація – стисла характеристика наукової статті щодо її призначення, змісту, виду, форми та інших особливостей. Вона використовується в інформаційних, у тому числі автоматизованих системах пошуку інформації.

Анотація (4–6 рядків) повинна містити характеристику основної теми, проблеми наукової статті, мети дослідження та його результати. В анотації вказують наукову новизну даної статті порівняно з іншими статтями, спорідненими за тематикою та призначенням.

Анотацію і перелік ключових слів складають українською, російською та англійською мовами.

У вступі рекомендується стисло описати область і проблему досліджень, надати актуальність досліджуваного питання, зв'язок з найважливішими

завданнями, що постають перед Україною, значення для розвитку певної галузі науки і практики (обсяг один абзац або 5–10 рядків). Слід проаналізувати основні дослідження і публікації з проблеми за останній час, на які спирається автор, вказати проблеми виділення невирішених питань, яким присвячена стаття (обсяг 0,5–2 сторінки машинописного тексту).

Постановка завдання (мета статті) – формулювання головної ідеї даної публікації, яка суттєво відрізняється від сучасних уявлень про проблему, доповнює або поглиблює вже відомі підходи, пропонує нове наукове рішення (конкретні пропозиції дослідника) і вказує на ефективність після його реалізації. Звертається увага на нові факти, які залучаються до наукового обігу, доводяться висновки, рекомендації, закономірності або уточнення відомих раніше фактів, але недостатньо вивчених. Мета статті (один абзац або 5–10 рядків) впливає з постановки наукової проблеми та огляду основних публікацій за темою, що розглядається.

Далі описують *матеріал і методика досліджень*, що використовуються. Перераховують використані наукові методи дослідження та відзначається, що саме досліджувалось кожним методом; обґрунтовується вибір методів, що забезпечують достовірність отриманих результатів та висновків. Вибір методик дослідження визначається вирішуваним завданням і повинен відповідати певному рівню наукових і практичних знань за вибраною темою дослідження.

Результати досліджень – основна частина статті, в якій викладається зміст і результати власного наукового дослідження, особисті ідеї, думки, отримані наукові факти, програма експерименту, надається аналіз отриманих результатів, особистий внесок автора в реалізацію основних висновків та ін. (5–6 сторінок). В основній частині статті також описується наукова цінність пропозиції дослідника.

Висновки і рекомендації повинні бути відповіддю на поставлене завдання дослідження. Бажано також вказати науково-технічний або економічний ефект, який може бути отриманий при використанні пропозиції дослідника на практиці (1/3 сторінки).

Наукова стаття закінчується *переліком посилань* (тобто переліком використаних літературних джерел). У тексті посилання нумеруються в квадратних дужках, номер вказує на джерело в переліку посилань.

Рекомендується у роботі посилатись на іноземні наукові видання з Інтернет-ресурсів. Ці джерела у переліку джерел посилання слід описувати мовою оригіналу.

Основні вимоги до наукової статті

Стаття повинна відповідати тематиці збірника та сучасному стану науки й техніки, містити новий науковий результат (розкрита природа явища, встановлена закономірність, особливість, механізм, аналітична або статистична залежність, розроблена модель тощо), а також відповідати вимогам і містити необхідні структурні елементи.

Викладення матеріалу повинно бути послідовним, логічно завершеним, з чітким формулюванням, що виключає двояке тлумачення або неправильне розуміння інформації, а мова тексту – лаконічною та відповідати літературним нормам.

Автор зобов'язаний забезпечити наукову цінність матеріалу, повноту висвітлення питання, системність викладу, достовірність результатів, що наводяться, правильність цитування посилань на літературні джерела.

Відповідно до вимог Постанови президії ВАК №7–05/1 від 15.01.2003 р. щодо оформлення статей до фахових видань, наукові статті, які подаються у збірник наукових праць, повинні мати такі елементи:

- УДК;
- прізвище автора, ініціали, науковий ступінь, (e-mail);
- назва статті;
- анотація українською, російською і англійською мовами;
- ключові слова;
- постановка проблеми;
- мета і завдання;
- матеріал і методика досліджень;
- результати досліджень та їх обговорення;
- висновки.
- перелік джерел посилання.

Рукопис статті (кількість авторів не більше п'яти, семи та дев'яти, відповідно від однієї, двох і більше організацій) українською, російською або англійською мовами повинен бути представлений на електронному носіїві або надісланий на електронну адресу редакції у редакторі “Microsoft Word”. Один примірник статті, роздрукований на принтері, повинен бути підписаний усіма авторами і подається до редакції. Оформлення та зміст електронної копії мають бути ідентичними тексту друкарського примірника.

Обсяг статті оглядового або проблемного характеру близько 6–12 с. (з урахуванням рисунків, табличного матеріалу і переліку джерел посилання); статті прикладного характеру близько 5–8 сторінок.

Стаття подається на аркуші формату А4 (210 мм x 297 мм), книжкова

орієнтація. Рекомендовано на сторінках статті використовувати береги – 20 мм, шрифт “Times New Roman” чорного кольору прямого накреслення через один міжрядковий інтервал кеглем 14 пт, абзацний відступ має бути 1,27 см, вирівнювання тексту – за шириною з автоматичним перенесенням слів.

Формули повинні бути набрані в редакторі формул “Microsoft Equation 3.0” (шрифт “Times New Roman” кеглем 14 з пропорційним розміром індексів і символів) та мати номер у круглих дужках праворуч.

Ілюстрації (не більше чотирьох, максимально спрощені), розмірами не більше ніж 8×8 см, повинні бути виконані в будь-якому редакторі комп’ютерних програм з подальшим копіюванням їх в текст статті. Кожний рисунок забезпечується підписом, що містить його номер і назву.

Таблиці (не більше шести) повинні бути пронумеровані та мати назву. Назву та слово “Таблиця” починають друкувати з великої літери. Сумарний обсяг рисунків і таблиць не повинен перевищувати 50 % обсягу статті.

Фізичні, хімічні, математичні та технічні терміни, а також умовні позначки, що використовують у статті, повинні бути загальноприйнятими. Фізичні величини представляються у Міжнародній системі одиниць (SI). Ціла частина числа від десяткової відокремлюється комою у тексті, таблицях і на рисунках.

Рукопис повинен починатися з індексу УДК, який проставляють у лівому верхньому кутку аркуша, далі (через інтервал) розташовують з вирівнюванням щодо лівого краю рядковими буквами та прізвища всіх авторів з поданням посади та вченого ступеня, під ними (через інтервал) центрують прописними буквами назву статті та нижче (через інтервал) повну назву організації та міста через кому. Далі (через два інтервали) друкується анотація (українською, російською та англійською мовами), після якої (через два інтервали) друкується основний текст статті, а потім (через інтервал) – перелік посилань.

Бібліографічні описи джерел у переліку наводять згідно з ДСТУ ГОСТ 7.1:2006 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Бібліографічний опис. Загальні вимоги та правила складання” та ДСТУ 8302:2015 “Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні вимоги та правила складання”.

При складанні бібліографічного опису необхідно використовувати скорочення, подані в ДСТУ 3582:2013 “Бібліографічний опис. Скорочення слів і словосполучень українською мовою. Загальні вимоги та правила”, ГОСТ 7.12-93 “Система стандартов по информации, библиотечному и издательскому делу. Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила (Система стандартів з інформації, бібліотечної та

видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів російською мовою. Загальні вимоги та правила)” та ДСТУ 7093:2009 “Система стандартів з інформації, бібліотечної та видавничої справи. Бібліографічний запис. Скорочення слів і словосполук, поданих іноземними європейськими мовами” (ГОСТ 7.11-2004, MOD; ISO 832:1994, MOD).

Супровідні документи до наукової статті:

- експертний висновок про можливість публікації;
- відомості про авторів (ініціали та прізвища, місце роботи, посада та вчений ступінь, контактний телефон, електронна адреса);
- завірена рецензія професора (доктора або кандидата технічних наук) з тематики статті.

Рішення про публікацію статті ухвалює головний редактор збірника. Редакція, за узгодженням автора (авторів), вносить до тексту рукопису зміни редакційного характеру та скорочення його обсягу у разі перевищення встановлених вимог. Якщо стаття не відповідає тематиці збірника та вимогам з оформлення, її не приймають до публікації.

Завдання для самостійної роботи

Скласти розгорнутий план майбутньої наукової статті за темою випускної кваліфікаційної роботи магістра.

Перелік рекомендованої літератури

1. **Воденніков, С. А.** Магістерська робота [Текст] : методичні вказівки до написання та оформлення випускної кваліфікаційної магістерської роботи для студентів ЗДІА, що навчаються за спеціальністю 136 “Металургія” і освітніми програмами 136.00.11 “Металургія чорних металів”, 136.00.12 “Металургія кольорових металів” денної та заочної форм навчання / С. А. Воденніков, О. С. Воденнікова, Т. М. Нестеренко; Запоріж. держ. інж. акад. – Запоріжжя: ЗДІА, 2016. – 99 с.
2. **Аннотация** к научной статье. Образец аннотации. Требования к составлению [Електронний ресурс]. – Режим доступа: <http://gramota.net/annotacia.html>.
3. **Капитанов, В. П.** Руководство по написанию научной статьи [Електронний ресурс] / В. П. Капитанов. – <http://www.sworld.education/index.php/ru/conference/material-issledovatel/rule-artic>.
4. **Капитанов, В. П.** Руководство по рецензированию научной статьи [Електронний ресурс] / В. П. Капитанов. – <http://www.sworld.education/index.php/ru/conference/material-issledovatel/rule-recenz>.